

ZBORNIK RADOVA

Treći međunarodni naučni skup

DANI PORODIČNOG PRAVA

“Pravna sredstva za smanjenje siromaštva djece”

Mostar, 2015.

Treći međunarodni naučni skup

DANI PORODIČNOG PRAVA

“Pravna sredstva za smanjenje siromaštva djece”

Izdavač - Publisher

Pravni fakultet Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru
Law faculty of University Džemal Bijedić Mostar

Glavni urednik - Editor in Chief

Prof. dr. Suzana Bubić

Uredništvo - Editorial Board

prof. dr. Suzana Bubić, glavni i odgovorni urednik - Editor in Chief,
prof. dr. Zoran Ponjavić, prof. dr. Nenad Hlača, doc. dr. Anita Duraković,
doc. dr. Maja Čolaković, dr. Stefan Puerner, mr.sc. Esad Oruč

ISSN 2303-6052

Adresa uredništva: Pravni fakultet Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru,
Mostar, Maršala Tita b.b.

SADRŽAJ

Predgovor	1
I Sesija	1
<i>Suzana Bubić</i> Siromaštvo djece - uzroci i sredstva za njegovo smanjenje	1
<i>Zoran Ponjavić</i> Siromaštvo - uzrok i posljedica nepoštovanja prava deteta na primereni životni standard	3
<i>Gordana Kovaček Stanić i Sanja Radovanović</i> Pravo deteta na izdržavanje u uporednom porodičnom zakonodavstvu i sudskoj praksi: modeli određivanja visine izdržavanja	5
<i>Udžejna Habul</i> Odgovornost države za smanjenje siromaštva djece	7
<i>Darko Radić</i> Zaštita imovinskih prava i interesa djeteta	8
<i>Enes Hašić i Ajdin Huseinspahić</i> Neravnopravnost djece u ostvarivanju socijalnih prava u BiH	9
II Sesija	12
<i>Nenad Hlača</i> Smije li siromaštvo biti pretpostavka za oduzimanje roditeljskog prava	12
<i>Dušica Palačković</i> Procesni instrumenti u funkciji zaštite prava na zakonsko izdržavanje deteta	13
<i>Mirela Župan i Martina Drventić</i> Sustav središnjih tijela kroz europski model naplate prekograničnog uzdržavanja	14
<i>Anita Duraković</i> Ostvarivanje izdržavanja djeteta u prekograničnim predmetima	16
<i>Ramajana Demirović</i> Mjere osiguranja radi izdržavanja djeteta u pravu Bosne i Hercegovine	17

SHOULD THE POVERTY BE TREATED AS THE REASON CAUSING THE LOSS OF THE PARENTAL RIGHTS

The paper analyzes trends in modern societies in which the dominant feature is to have which erases primeval to be. It is evident wider impact of the ideology of neoliberalism on the social sciences and humanities. It eliminates the historical genesis of the family, and the individual is subjected to market rules even within the private sphere. Society becomes immersed in the economy, rather than vice versa. Market democracy is offered as a substitute for social democracy, and since the market is not subordinated to the ethical standards it impoverishes social relations based on reciprocity and solidarity. The basis of family relationships is love. Poverty in any case should not be mentioned in the law, and may not appear in the court decisions dealing with the loss of the parental rights.

Autor keywords: child poverty, family law, social state.

Dr Dušica Palačković, redovni profesor,
Pravni fakultet Univerziteta u Kragujevcu

PROCESNI INSTRUMENTI U FUNKCIJI ZAŠTITE PRAVA NA ZAKONSKO IZDRŽAVANJE DETETA

Autorka u radu, polazeći od značaja procesnih rešenja za ostvarenje svakog supstancijalnog prava, pa i prava dece na zakonsko izdržavanje, analizira zakonodavna rešenja jednog broja država regiona i iznosi teorijske stavove o specifičnim načelima koja se u parnicama za zakonsko izdržavanje prihvataju i primenjuju. Prati način regulisanja i primenu, putem konkretnih procesnih instituta, pre svega istražnog i načela oficijelnog postupanja sudova, kao i prava na pristup pravosuđu, posebno principa suđenja u razumnom roku. Pri tome, pokušava da odgovori na pitanja koliko su, i da li su, adekvatni usvojeni procesni instrumenti koji se primenjuju u postupcima za izdržavanje, a pre svega da omoguće brzu, efikasnu, a onda i potpunu zaštitu dece kojima je izdržavanje neophodan, a često i jedini, izvor sredstava za egzistenciju i razvoj. Takođe, nastoji da prepozna nedostatke regulative i predlaže izvesne smernice za izmenu propisa koji regulišu ovu oblast.

Ključne reči: parnični postupci za izdržavanje, istražno načelo, oficijelnost, suđenje u razumnom roku, hitnost postupanja

1. Uvodna razmatranja

Pravo na izdržavanje svakako je jedno iz korpusa dečijih prava mada se na međunarodnom nivou, ne formuliše kao samostalno. Ipak, posredno, kroz "pravo svakog deteta na životni standard koji odgovara fizičkom, mentalnom, duhovnom, moralnom i socijalnom razvoju" (pravo na primereni standard, čl. 27 st. 1 Konvencije o pravima deteta),¹ ono se može prepoznati, a izričito se pominje u kontekstu konkretizacije obaveza, odnosno odgovornosti država članica na preduzimanju svih neophodnih mera kako bi dete "dobilo izdržavanje od roditelja..." (čl. 27 st. 4). Uz to, u realnim životnim okolnostima su brojne, a kriza braka i porodice upućuje na zaključak da su i sve brojnije, situacije u kojima su doprinosi za izdržavanje (zakonsko), nažalost, jedina sredstva kojima se obezbeđuje i opstanak i razvoj dece. Sve veće lično siromaštvo, koje je posledica dugotrajne ekonomske krize na nacionalnim i globalnom, svetskom

¹ Konvencija o pravima deteta, usvojena od strane Generalne skupštine UN 20. novembra 1989. godine, ratifikovana 1990. godine, Službeni list SFRJ - Međunarodni ugovori, br. 15/1990 (u daljem tekstu "Konvencija"); Videti Implementation Handbook for Convention on the Rights of the Child, Article 27: Child's Right to an Adequate Standard of Living, General Measures of Implementation, dostupno na: <http://www.crin.org/docs/resources/publications/hrbap/IHCRC/art27Checklist.doc>, 10.02. 2015.

